

מישיב נפש

מעייני חיזוק ואמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

קול "אודיע אמונתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

קרבנה
אל נפשי
פנימיות הפרשה
במשנת מו"ר שליט"א

נפשי
בשאלתי
שאלות המוגשות
לפני מו"ר שליט"א

המעצור הנורא במסע החיים

נפשו ומכרסם בלבו ומחריב את כל עולמו. ולפי האמת הוא בעצמו מסייע בהרס עצמו והרס כל הנלויים אליו ה"י". כך כפשוטו, כמו אותו פריץ, מסוגל האדם המהלך על הגשר הצר של העולם הזה, לעצור באמצע הגשר ולסכן את המשך מסעו אל חיי הנצח...

"על כל זה מאלפים אותנו חז"ל בינה, הרוצה שיחיה - ימית את עצמו" היינו היה כרוצח כלפי עצמך, להרוג את השאיפה הזאת המדובקת בך, היוקדת בך כאש ותופסת את כל מהותך, ותתייבש ממנה, ותעקור זאת ממחשבתך לעולמים. פעולה זו היא בגדר מיתה ממש, ורק אז תהיה בן חורין, ואז תחיה... ובזכות זה תוכה לבנות את עצמך ואת אחרים, ולפעול כל כך הרבה טובה וברכה שלא עלה על דעתך כלל. כי מבלי הפרעות כאלו יש יכולת לאדם לפעול גדולות ונצורות בזה העולם, כי הלא כל אחד חשוב ושקול ככל הבריאה כולה (כמובא באבות דר"ג פרק ל"א), וכל אחד מאתנו הוא אוצר נפלא ונחמד הטומן בקרבו כוחות אדירים ונפלאים" (נוכת"ב ח"ב, מאמר ח).

אמנם את מעלת הענוה רואים אנו בפרשתינו, איך שדוקא האיש משה העניו מכל האדם, הוא אשר זכה לעלות ולהתעלות יותר מכל האדם אשר על פני האדמה, אלא שלפעמים נחלשת דעתנו מזה לבד, וכי יכולים אנו להגיע למדרגות נעלות אלו. אלא שכפי הנראה הרי גם בזה עלינו להתאזר בענוה, כי גם אם איננו הענווים הגדולים ביותר עלי אדמות עדיין זכותנו לרכוש עוד מעט ענוה ועוד מעט, וכך ללכת ולהתקדם בדרך אל החיים ולא לעוצרם מפאת חוסר שלימות:

כי אכן "אדם הזוכה למעט ענוה ושפלות, זוכה להרבה רגיעה ושלום הנפש, כי הרי רוב מצוקות ויסורי נפש של אדם הם כתוצאה מהרגשת הגדלות. אך בשעה שהאדם הוא זעיר ושפל בעיניו, אזי הוא תמיד שמח בחלקו אשר יש לו, ומרגיש שלוה ורוגע, ומודה להשי"ת על חסדו אשר הטיב עמו, ומבקש ומתחנן מלפניו שלא ימשיך חסדו ממנו, כי הוא מרגיש שכל מה שיש לו הוא בחסד וברחמים שחנן לו הא-ל יתברך ויתעלה. וזה מה שכתוב "שכן ארץ ורעה אמונה ותתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך וגו'" און פון דער ערד פאלט מען נישט אראפ... [מהארץ לא נופלים...!] (שם)

שני פריצים נפגשו במעלה הגשר, האחד מיוחס מזה דורות למשפחת פריצים מפורסמת, והשני אמנם פחות מיוחס ממנו אך לא פחות מנופח מגאוות עושרו וקנייניו אשר עשה במו ידיו...

נו, וכי יכול אחד שכמותם להשפיל עתה את כבודו, לחזור לאחוריו או להיחזק לשולי הגשר חלילה, הלא כל כבודו מונח עתה על כף מאזניים, מה יאמרו ומה יגידו, ומי יודע אולי עוד ידווחו על כך בחדשות...

בלית ברירה נאלצו הפריצים הנכבדים לרדת מהמרכבות, המה עושי דברם. לעמוד אלו מול אלו שעות רבות ולנסות כל אחד להוכיח לזולתו את רום מעלתו וגודל ייחוסו או לחילופין לספר על כבוד עשרו ורוב בניו...

מאמר זה אינו
מיועד לאותם
פריצים שבין
כה וכה אין
להם ייעוד
אחר מאשר
להתנפח...

אמנם מעשיה ידועה זו הסתיימה בפיקחותו של אותו יהודי שנתקע בשיירה מאחוריהם והתכבד להציע פשרה; "סהחכם והפיקח יותר מבין שניהם יפנה את הדרך לחבר", מה שהריץ שני את הפריצים לפנות את הדרך לשיירה שמיירה לעבור בטרם יתחילו לריב שוב מי הוא הפיקח יותר. אך לא זה הענין, שהרי מאמר זה אינו מיועד לאותם פריצים שבין כה וכה אין להם ייעוד אחר מאשר להתנפח כמה שיותר בעולם היחיד אותו בחר עשו אביהם לנחלתו.

אך כשמדובר בבני אברהם יצחק ויעקב, מן הראוי שנבחן בעצמנו, האם איננו סובלים ממחלות מעין אלו, האם איננו נשארים תקועים במסע חיינו מחמת אי אילו התנצחויות על כבודנו ומעמדנו הרם העלול להיפגע...

"יש אנשים שרגשותיהם ושאיפותיהם נוגעים עד עמקי נפשם, דהיינו שיש להם שאיפה עזה להשיג מסוים, כגון לאיזו תפקיד חשוב או מעמד המכבד את בעליו, או קנאה קשה שבוערת בקרבו על מאן דהו, או תאוה מסויימת המנקרת במוחו ובלבו, או תאוות כבוד שמתאוה לה עד כלות הנפש, או רצון עז לזכות לאיזה מזל במהלך חייו, ועוד כהנה וכהנה, עד שנדמה לו שאם לא ישיג את השאיפה או אם לא תתגשם תאוותו - חיייו אינם חיים. וכשמגיע למעשה, והוא מתאכזב מאחת מכל אלו, ואינו מגיע אל מה שהוא תכנן לעצמו, הרי הדבר פוגע בעמקי

• שאלה • בילדותי עברתי
התעללויות קשות ועד היום נותרו
לי מזה פגעים בנפשי, איך אפשר
להיפטר מזה ?

תשובה: ראשית עליך לדעת שכל מה שעבר עליך מיום הוולדך עד הנה, הכל מחושב לפרטי פרטים מבורא עולם ב"ה, כל הזיכוכים שצריכים לעבור בזה העולם הם לפי חשבון מדויקדק והכל לטובתנו הנצחית.

ובאשר למצבך כהיום העצה היא רק לברוח אל השם יתברך, ולספר לו כדבר איש אל רעהו כל מה שעובר עליך, וכל נפתולי נפשך ולבקש על העתיד שיקל מעליך, זה הפתרון האמיתי גם ברוחניות וגם בגשמיות.

• שאלה • בחור יתום שאימו
האלמנה רוצה שיוע בשבתות
הביתה לנהל את הסעודות, אך מצד
שני בשבת בישיבה הוא מרגיש
התרוממות בנפשו וקונה הרבה
קניינים ברוחניות, כיצד ינהג ?

תשובה: החובה לכבד ולשמח את אימו היא לאין ערוך כי מלבד כיבוד אם שהזהירה התורה, נוספו הציוויים הרבים להרנין לב אלמנה. אך זאת צריך לנסות לדבר על ליבה שהרי גם היא חפיצה בטובתו ובהתרוממות נפשו, ויעשה פשרה שבת אחת בישיבה ושבת אחריה בביתו ואז אדרבה ההתעוררות שיש לו בישיבה יכניס בבית.

איך ניצל רבי שמואל שפירא מחמתם של הישמעאלים

מתוך שיחה לחדורת "נחלי אמונה" ברסלב - כ"ב אייר פ"ה - [חלק א]

כל העבירות ועל כל העניינים.

אשרינו מה טוב חלקינו, שיש לנו יום קדוש כזה, הוא מקודש ביותר מכל הימים, יותר מיום הכיפורים ומכל המועדות. לזאת יש לנו להשתדל לבלות את יום השבת קודש בתורה ותפילה, ובאמונה בהש"ת, שהוא ברא את העולם ואין עוד מלבדו. עי"ז זוכים לעוה"ז ולעוה"ב בלי שום ספק.

כשמדברים מענין השבת צריך לדעת שצריך להיות מאד בשמחה בשבת, ולדבר עם הילדים ביראת שמים עם שמחת חיים. וכן לספר להם מעשיות של צדיקים.

שלחן השבת הוא יסוד גדול בחינוך הבנים, יסוד גדול מאד. רבי אליהו ראטה היה נוהג לדבר עם בחרים שונים, תמיד היה שואל את הבחור 'איך נראה שלחן השבת של אבא שלך?'

**אנחנו דור חדש, האם
אתם זוכרים שלחן שבת
אצל אנשי שלומינו מהדור
הקודם?**

בכל ליל שבת אחר שלחן השבת שלח אותי אבי ללמוד שטיקל ליקוטי מוהר"ן עם רבי שמואל שפירא. וזה היה מופלא מאד, כי הוא היה לומד ליקוטי מוהר"ן מאד לומדיש, בלמדות מופלגת היה מקשר כל העניינים, באופן שכל תיבה היה מובן בטעם מיוחד.

**אבל רבי שמואל הרי היה
הולך לישון מוקדם!**

בליל שבת היה הולך להתבודדות בחצות הלילה, אחר הלימוד. והיה לוקח אותי לשדה. ושם היה מדבר עם הש"ת, ולפעמים היה שוכב לישון שם בשדה.

**וכי מותר לצעוק בשבת
ע' קלין כדרכו של רבי
שמואל?**

איני זוכר אם היה צועק צעקות בשבת. זאת אני זוכר כשהתגוררנו ברחוב חברון הוא היה צועק קולות נוראים בלילות, עד שהישמעאלים סיכמו ביניהם להכותו על שהוא צועק קולות כאלה.

אבי שראה שרבי שמואל שרוי בסכנה אמר לי שמעלים שהוא מאגנון [משוגע], והעריבים יש להם דרך ארץ למשוגע, כששמעו זאת הניחוהו לצעוק כדרכו.

**שמענו מכם כמה פעמים
שיש הרבה אנשים שהם
חולים ברוחניות ואפי' אינם
יודעים על עוצם חוליים,
ורפואתם רק ע"י שבת
קודש. איך זוכים לזה?**

ראשית צריך לקנות צרכי שבת בהרחבה, כל מיני מטעמים, לא לחסוך כסף, כי הכל קצוב מראש השנה חוץ מהוצאות שבת ויום טוב.

גם יש מאד להזהר שלא לדבר דברים בטלים בשבת, ולהכין דברי תורה ויראת שמים לדבר בהם בשלחן השבת. וכן להזהר שלא לדבר ניעס [חדשות], לשמור מאד על דיבור הפה. לעסוק הרבה בתורה ותפילה ולקבל כל אדם בסבר פנים יפות, ולדבר דיבורים קדושים.

יחד עם זאת צריך הרבה סיעתא דשמיא, להתפלל להש"ת שיזכה לשמוח בשבת, ולהיות דבוק בכל השבת בבוא העולם, ולשמור על השבת כראוי בכל הלכותיה.

אבי ע"ה היה זהיר מאד בהלכות שבת. זכרני שהיה מכין לפני שבת צלחת ובתוכו מעט שקדים וכד' כדי שיהיה בסיס לדבר המותר, ובתוכו היה מניח כל הפסולת וכן עשה הרבה פעולות בדקדוקי הלכות כדי להינצל ממוקצה

כשהיה מתפלל בבית הכנסת 'ניסן בק' [רוזין] בעיר העתיקה. בין מנחה למעריב היה שם שיעור בהלכות שבת. רבי אריה מרדכי אביו של רבי בנימין רבינוביץ, היה מוסר השיעור, ותמיד היה שואל אותי אם אבא שלי מגיע היום, כי אבי היה בקי בהלכות שבת, כשהוא היה משתתף, היה השיעור מלא חיות.

גם היה קונה הרבה מאד לכבוד שבת, לא היה חס על הוצאות כלל.

**האם יש איזה דרך תיקון
למי שחילל שבת ח"ו?**

הדבר הטוב ביותר הוא שמירת שבת, זהו התיקון הטוב ביותר. שמירת שבת הוא תיקון על חילול שבת.

ישתדל אדם לשמור את השבת, לא לדבר דברים בטלים בשבת, שהמח יהיה רגוע ושלו, וכן שמירת שבת בכל ההיזורים, ואכילת שבת כראוי, כל זה הוא מתיקוני הנפש הגדולים ביותר.

כמו"כ יש לדבר עם הבנים, לחנך אותם על קדושת השבת, כי שבת הוא תיקון על

ויעש כן אהרן

על הפסוק (במדבר ח, ג) "ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה וגר", פרשו חז"ל (ספרי ח, ה) להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, ולכאורה הרי זה מילתא דפשיטא, וכי תעלה על דעתך שאהרן הכהן ישנה ממה שצוה לו משה, אכן מהאר"י הק' ז"ל איתא (שער הפסוקים בהעלותך), שבאמת שינה אהרן הכהן, דכשלימד משה רבינו עם כל הכלל ישראל נגלות התורה, למד עם יחידים סגולה, באופן של "אתאמר בלחישא", את נסתרות התורה. וכשם שלמד את בני ישראל איך מחדשים חידושים בתורה הנגלית, כן לימד את היחידים כיצד מחדשים חידושים בחלק הנסתר שבתורה. וכשלימד את אהרן הכהן את סוד הכוונות של הדלקות המנורה, ובאיוה אופן יאירו הנרות בכל העולמות, ברוב גדולתו ועוצם השגותיו הנוראות הוסיף אהרן מדייליה וחידש חידושים נפלאים כאלה בכוונות ההדלקה נוסף על מה שלמדו משה. עי"ז באה העדות מפי הקב"ה עצמו "מלמד שלא שינה", שחידושי של אהרן אינם בגדר שינוי, באשר הוא תלמיד חכם וחידש כהלכה, ואדרבה כוונת השי"ת היתה שיוסיף ויחדש.

(חנכה תשס"א)

א-ל נא רפא נא לה

מובא בבני יששכר על נגע הצרעת שהוא פגע ומחלה קשה ומגונה מאד, שאינו נרפא לעולם ואין לו תיקון ותקוה, וכדאמרי אינשי על אחד שמסובל תמיד ביסורים ללא הרף שזה נגע צרעת.

אמנם רק עי" תיקוני הכהן אפשר להביא מזור ולטהר את הצרעת. והנה כאשר לקתה מרים בצרעת לא היתה יכולה לבא לידי תיקוני כהן, לפי שאהרן אחיה לא היה יכול לראות את הנגע (כי כהן קרוב אינו יכול לרפא צרעת מדין כהן המטהר, עיין רש"י במדבר יב, יב), לכן התחנן אהרן למשה שיטול את רפואת צרעת אחותם לידי. ומשה רבינו אכן המשיך לה ישועה ונרפאה למעלה מדרך הטבע, שהמשיך רפואה מהמדידה הראשונה של י"ג מידות של רחמים - שהיא מידת 'א-ל', [ד"ה המידות פותחים בה' ה' א-ל רחום ותנון, ה' ה' זהו הסוד של תרי פאות, ו'א-ל' היא המידה הראשונה]. ולכן אמר משה "א-ל" נא רפא נא לה, שעל ידי זה עלה משה למעלה למעלה, לשורש י"ג המידות של התורה, היינו מ"ג תיקוני דיקנא דעתיק, מ"ג מכילין דרחמי, ועורר את המידה הראשונה של הי"ג מידות שהיא 'א-ל', ועל ידי זה המשיך לה רפואה למעלה מהטבע גם אם מצד תיקוני הכהן לא היתה ראויה להירפא מצרעתה.

והמשך הפסוקים מרמזים בדרך פלא שהישועה למרים הגיעה עי" מידה זו 'א-ל' - הראשונה שבשלוש עשרה מידות, כי מיד ששמע משה שהשי"ת דורש 'קל וחומר' באמרו "ובאיה ירוק ירק בפניה" (וברש"י מציינו כאחד מהקל- וחומר שבתורה, עיין רש"י שם פסוק יד) הרגיש משה שנושעה מרים, לפי שהמידה הראשונה של הי"ג מידות שהתורה נדרשת בהן הוא 'קל וחומר', וזה מכוון במדויק כנגד מידת א-ל, וידע שנתרצה לו הקב"ה, ורפואה קרובה לבוא לה. כלומר משה רבינו הזכיר את המידה הראשונה של י"ג מכילין דרחמי - 'א-ל', והשי"ת השיבו מהמידה הראשונה של י"ג המידות שהתורה נדרשת בהם 'קל וחומר', והוא פלא.

(הכנה לשבועות תש"ס)

חידת הבריאה

ברית עולם לנצח נצחים

ביום ה' סיון נאמר 'וישלח את נצרי בני ישראל ויעלו עלת ויזבחו זבחים שלמים לה' פרים' (שמות כד) - שהקריבו להשי"ת את הקרבנות, והנה לאחר מכן לקח משה רבינו את דם הקרבנות וחילקו - 'ויקח משה חצי הדם וישם באגנת ויחצי הדם זרק על המזבח', ואחר שאמרו ישראל נעשה ונשמע כתוב 'ויקח משה את הדם ויזרק על העם ויאמר הנה דם הברית אשר כרת ה' עמכם על כל הדברים האלה' - שעכשיו נתקשרו עם השי"ת ע"י הקבלת התורה שיהיה ביום המחרת, והקשר הזה הוא ברית עולם לעלמי עד ולנצח נצחים.

ואם כי בוודאי שהקשר בין ישראל לאביהם שבשמים הוא ענין עמוק מאד ומקדם ושורשו עוד קודם הבריאה, כמו שמוכן להדיא מדברי רביה"ק בסיפורי מעשיות (ראה מעשה ב' ומעשה י'), כאשר מבואר שם בדברים חמים כגדלי אש על הקשר הנצחי והתמידי 'דעם אלטן קשר' שהיה ויהיה תמיד בין ישראל להקב"ה, אמנם התגלות הקשר היה בשעת מתן תורה.

עכ"פ ברש"י איתא בזה הלשון: 'חצי הדם זרק על המזבח וחצי על העם, מי חילקו' - כלומר; הרי אין ביכולת בן אנוש לחלק דבר נוזלי שיהיה מחולק לשניים בשווה שיהיו שני החציים שווים ממש, וא"כ מי חילק את הדם שיהיו שווה? מבואר רש"י: "בא מלאך וחילקו" - מלאך מן השמים בא וחילקו שיהיו שני החלקים שווים - "חצי זרק על העם וחצי על המזבח".

אהבה שלימה כאשר שווים כאחד

ולכאורה יש להבין, למה היו צריכים שיבוא מלאך ויחלק את הדם שיהיו שני החלקים שווים ממש, וכי מה יהיה אם יהיו שווים רק בערך ולא בדיוק?

על זה כותב המגיד מקאנוני' וי"ע דברים מבהילים. שכאשר ישנו 'אוהב' ו'נאהב' ואחד מרגיש את עצמו יותר מהשני, חסר בזה באהבה השלימה, כי האהבה התמימה הוא כאשר כל אחד מחשיב את השני שהוא בדיוק ממש כמוהו, וזה שלימות האהבה.

ובכן, כאשר השי"ת כרת את ברית עם ישראל עם סגולתו היה זה כריתת ברית אהבה, וכביכול כאילו אמר: "אני ואתם - כאחד אנו נחשבים! דם אחד ונפש אחד!". וכהמשך לשונו הקדוש שם: "וכן היה הרמו כאן על גודל האהבה, כי חשוב בעיני השי"ת חצי הדם אשר זרק על העם כמו החצי שזרק על המזבח, בא מלאך וחילקו להורות בסוד לא הוא גדול ממנה ולא היא גדולה ממנה, והבן".

קשר נפלא נצחי ונורא כזה יש לנו עם השי"ת! וזהו דבר נורא ואיום! א מורא'דיגע ואך! א שרעקליכע ואך! - חצי חצי עם השי"ת! הרי זה מבהיל על הרעיון! דאס איז דאך שרעקליך אין דער וועלט!

'אם צדקת מה תתן לו'

ויש להוסיף על דרך זה, שזהו ההסבר על מה שמובא בספה"ק (ראה של"ה הק' תולדות אדם שער הגדול באריכות, באר מים חיים יתרו סוף אות א', מחשבות חרוץ להרה"ק רבי צדוק מלובלין אות ט' ועוד) מה שאמרו לו חבריו של איוב 'אם צדקת מה תתן לו' (איוב לה, ז) כלומר; אף אם תעשה רק הישר

”אך כל זאת יחד
עמנו כביכול.
השי"ת אומר:
”בלעדי אין כלום,
אך בלעדיכם גם
כן אין מאומה!
שנינו כביכול
שוים כאחד, הכל
תלוי בכם!”

בעיניו יתברך ותהיה צדיק בדרכיך, מה תתן לו בזה, כי אני ה' לא שינית! והוא וקדושתו לעד קיימים בלי שייכות אם תצדק או לא, בין עם תעבוד אותו ובין אם לאו.

ולכאורה יש להבין, והלא השי"ת נתן לנו את תורתו הקדושה וכביכול הוא מתחנן אלינו ברחמים 'תשמרו ותקיימו את התורה, אל תפרשו ממנה לעולמים, תחזיקו עצמכם בי ותצייתו לדבריי', וכמו שברור לנו שהוא דבר שהנשמה תלויה בו, מוכרחים להיות דבקים בו יתברך על ידי תורתו ומצוותיו, ולכאורה לפי האמור הרי מה יש להשי"ת כביכול בזה שאנו מקיימים מצוותיו ולומדים תורתו הקדושה.

הגילויים יהיו רק על ידי ישראל

אלא הענין הוא, כי אצל השי"ת יש כביכול ב' עניינים. יש מושג של 'עצמותו יתברך' שהוא טמיר ונעלם ואי אפשר להשיגו בשום אופן שבעולם, ואפילו המושג של 'אין סוף' הוא גם כן שם המושאל עליו יתברך כביכול. אמנם

לפי ערכנו יש את המושג של 'גילוי השם' בעולמות, שהוא מתפשט לכמה מיני גילויים, יש גילוי שם בחינת שם שדי"ן, שם צבאו"ת, הוי"ה, אלקי"ם, ועוד. שהם גילויים נוראים של זיו השכינה, שגילויים אלו הם גם כן עד אין סוף ואין תכלית.

ובזה יובן הענין, כי אכן מצד עצמותו יתברך אין הוא צריך לבריותיו בשום ענין ובשום אופן, אמנם מצד ענין גילוי שכינת עזו, שיתקיים 'וימלא כבודו את כל הארץ', ואפילו בעולם הגשמי הזה, וכל שכן בכל העולמות העליונים, שלימות הגילוי הזה שהוא שלימות זיו השכינה הקדושה - שהוא התענוג הגדול והנפלא ביותר השייך במציאות - זה אי אפשר שיהיה נעשה ויתקיים ויתגלה כי אם על ידי עם בני ישראל!

ובוודאי שהשי"ת הוא ה"זורע צדקות" והכל כאשר לכל נעשה רק על ידו לבד, אך כל זאת יחד עמנו כביכול. השי"ת אומר: "בלעדי אין כלום, אך בלעדיכם גם כן אין מאומה! שנינו כביכול שווים כאחד, הכל תלוי בכם!" [א"ה: כי לענין התגלות השי"ת בעולמו חייב כביכול שיהיה מי ששיגו, בסוד אין מלך בלא עם, וזה נעשה על ידינו עמו ישראל].

פתרון הבריאה ותכליתה

וזהו הפתרון השלם של כל הבריאה. כי אליבא דאמת הבריות אינם מבינים מהו הפתרון והתכלית של בריאת העולם, באים לעולם וחיים כמה עשרות שנים ולבסוף מתים, מהו התכלית אשר על שמה בא האדם לעולם? אכן זהו הפתרון של חידת העולם: להגדיל כבוד ה'! זהו הפתרון וזהו התכלית!

כי בסוף הרי יתקיים בשלימות נפלא 'עין לא ראתה אלקים וזלתיך יעשה למחכה לו' (ישעיה סד, א) ויתגלו בעולם גילויים גדולים ונוראים, העולם יהיה עולם נצחי וקיים לעד! כי אכן עכשיו העולם הוא עולם עובר, אך כאן בונים את הנצחיות, ולעתידי יתגלה נצחיות זו ויקיים את העולם. וכל זה תלוי אך ורק בנו! נאר אין אונו! 'ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום' (דברים ד, ז), ובלעדינו אין כלום! בשום אופן בעולם!

וזהו החצי השני שלנו אשר על ידו מתקיים גילוי שכינת עזו - שהוא חצי כביכול.

וממילא כל אחד ואחד אשר בשם ישראל מכונה חשוב עד למאוד לפני השי"ת. וכמו כן כל פעולה של כל אחד יקר מאוד בעיניו יתברך. כל אנחה; כל מצוה; כל פרישה של חטא ועוון; הרי זה מופלא בעולם! ואילו היינו יודעים ומכירים בזה היינו רוקדים משמחה על ידי כל יראת חטא! כמה נחת רוח עושים להשי"ת וכמה פועלים בזה בכל הבריאה ובכל העולמות!

מלמד שלא שינה

ב"ה, אור ליום י"ד אדר פורים דפריים תשכ"ט פעה"ק ירושלם ת"ו בב"א.

ואמרו מליצה על "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן" (מכילתא בשלח יז) כי היה להם זמן ללמוד, כי היו אוכלים את המן שהגיע להם מוכן מן השמים, וממילא נתגלו להם בכל יום חדושים נפלאים בכל חלקי התורה.

עכ"פ איך תקשה על דבר שידע אותו התנא בבא בן בוטא שלא ידעו אותו דורו של משה, מכ"ש שהם היו באותו מעשה, כי חטאו בעגל והתרעם עליהם הקב"ה, ואח"כ נתנו להם את המשכן לכפר על עון זה כמובא בכמה מקומות.

ועיין ברש"י עה"פ "צָרֹר הָמֹר דּוֹדִי לִי" (ש"ה ש"א, יג), "דודי נעשה לי, כמי שיש לו צרור המור (צרור של בשמים) בחיקו, ואומר לו, הרי לך צרור זה שיתן ריח טוב מן הראשון שאבדת, כך הקב"ה נתרצה לישראל על מעשה העגל ומצא להם כפרה על עוונם, ואמר להם, התנדבו למשכן ויתכפר על זהב העגל" ע"כ.

ואע"פ שמוה משמע שכל המשכן הוא תיקון על חטא זה, אבל ביחוד נכללו כל התיקונים בנרות ממש שהם נרות המנורה הטהורה להאיר אורות ולהשפיע השגות שאבדו ע"י חטא העגל, והביהמ"ק נקרא "אורו של עולם" (בבא בתרא דף ג ע"ב). ובמדרש (ב"ר ב, ז): "בית המקדש קרוי אור", כלומר עיקר התיקון הוא ע"י האור שבמשכן.

ועיין בלק"מ (ס"י לח סעיף ו) בזה"ל: ומשה זכה לאור התפילין כמ"ש בזה"ל (בהשמטה בראשית קנ"ז) כמו שנאמר: "וַיִּתְּנֵהוּ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָתָם" (שמות לג, ו) דא תפילין, "וּמִשָּׁה יָקַח אֶת הָאֵהָל" (שם פסוק ו) שלקח אותן האורות. "אהל" מלשון אור, מלשון (איוב כט, ג) "בְּהֵלוּ נְרוֹ עֲלֵי רִאשֵׁי עֵשׂ".

וכן על חזה שגרמה שאדם הראשון חטא מעץ הדעת אמרו במדרש (ב"ר סוף פ"ו והובא גם בזה"ל בראשית מה): היא כבתה אורו של עולם, לכן תקנו לנשים מצות הדלקת נר שבת קדש.

יעקב מאיר

על ענין מה שהקשית על הפי' של הליקוטים על התורה בפי' בהעלותך (דהדלקת הנרות היה תיקון על חטא העגל, ומה השינוי שאהרן לא שינה), הנה כפי הבנתי את הפי' הזה, כך הוא. כי הנה בטבע בן-אדם כשעושה עוולה ואומרים לו בפני עם ועדה שיתקן את מה שקלקל ועווה, הדבר ייחשב לו כבזיון, מכל-שכן אם הוא עצמו סבור שאינו אשם כל-כך, כי כונתו היתה לטובה, והרעה שיצאה ממעשהו היתה שלא באשמתו. לכן אם אומרים לו שהוא בעצמו ילך לתקן את אשר חטא, אין הדבר לפי כבודו, כי עי"ז נראה לכל שאכן מאשימין אותו בכך, וע"פ רוב הוא לא ירצה להכנע וללכת לתקן, ואפילו אם ילך אבל לבו בל עמו, ובפנימיותו יש לו רוגז ובושה ולא הולך בלב שלם. זה נקרא "שינוי" משלמות הדבר.

וזה שהתורה מעידה על אהרן "שלא שינה", היינו שלא הי' שום שינוי בטהרת מחשבתו ופנימיות לבו, והדליק את המנורה (שהיה בזה תיקון פגם העגל) בכוונה רצויה לפני המקום בלי שום שינוי, שלא כדרך הנהגת שאר המין האנושי.

ובזה מתורץ מה שהקשה מה הי' ההוה אמינא שאהרן ישנה, כי השבח הוא על גודל אמונתו ושמתחו לקיום המצוה, ששום שמץ של פגם הכבוד לא הפריע את שלימות מחשבתו בעשותו רצון קונו.

ועל מה שהקשית מהיכן ידעו ישראל שמצות הדלקת המנורה הוא תיקון על פגם העגל. ע"ז תדע שכל מה שאנו מוצאים בחז"ל, הענינים ההם אינם חדשים שחידשו מעצמם, אלא הם הדעת התורה האמיתית שקבלו אותם מרבותיהם, והם הם הדברים שהיו ידועים בדורות הקודמים לפניהם, מכ"ש בדור המדבר שהיו דור דעה והי' להם בית מדרשו של משה, שהיו הדור שוקדים אצלו כל הארבעים שנה שהיו במדבר לקבל מאתו את התורה שבעל פה, כמ"ש בחז"ל (עירובין נד ע"ב)...

נפשות חסידיו | סיפורים ולקחיהם מאת מו"ר שליט"א

ניצוץ אחד! | ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי מורינו שליט"א

כשהגיע לביתו של אותו מנהיג ישמעלי, עמד שם שומר ומנע ממנו להכנס איליו. הגר"ח לא אבד עשתונות, הוא פנה אל השומר ואמר לו שהיות ומחר חל יום הדין, היום בו כל בני העולם עומדים לפני ה' שופט הארץ, שיאמר למושל שרבים של היהודים רוצה לעלות אליו כדי לברכו בשנה טובה, הדברים רגשו מאד את לב המנהיג שקבלו מיד בכבוד גדול.

הגר"ח עלה, הניח שתי ידיו על ראש המושל וברכו, לאחר מכן העניק לו מטבע מכובדת, הניח לפניו את הנוסח, ותיכף חתם עליו המושל, ובכך ניצלו היהודים מעונש וממאסר.

שמעתי מאבי מורי ע"ה, שפעם אחת נודע בערב יום הקדוש, שהגיעו לארץ ישראל קבוצה של יהודים ללא וויזה, הדבר נודע לישמעלים והללו מסרו לאנגלים שיחפשו אותם ויאסרום, והיה פחד וחשש גדול לשלומם.

והנה גורלם של יהודים אלו היה תלוי ב"חאוואגה" [המושל הישמעאלי] שהתגורר בחברון. אם גוי זה היה נעתר לחתום למענם על כתב וויתור, הייתה הגזירה האיומה מתבטלת על אתר.

מזן הגר"ח זוננפלד זי"ע אשר שמע על המקרה, חגר מתניו בעיצומו של ערב יום הקדוש, ויצא תיכף לחברון.

שחלק
מחכמתו
ליראיו

כשמאמינים
בהשי"ת
בתכלית
הפשיטות
- זוכים גם
להרגשים
ולהשגות
מופלאות